خراسان روزنامه صبح ایران
دوشنبه ۱۰ خرداد ۱۳۹۵ . ۲۳ شعبان ۱۴۳۷ . شماره ۱۹۲۶۷

تسنیم - عضو کمیته کشوری دخانیات وزارت بهداشت با اشاره به این که تهران ناموفق ترین استان ایران در کنترل قلیان است، گفت: طبق قانون، سفره‌خانه‌ها حق عرضه مواد دخانی ندارند حتی قهوه‌خانه‌های قدیمی که این مجوز را داشتند در قانون اصناف دیگر مجوز عرضه قلیان نمی گیرند.

ناموفق ترین استان در کنترل مصرف قلیان

آمارهای تکان دهنده از مصرف دخانیات در کشور

روزانه ۱۲۰ میلیارد تومان دود می شود

علیرضا کافی
kafi@khorasannews.com

آمار تکان دهنده از پول هایی که دود می شود. هزینه ای ۳۰ هزار میلیارد تومانی در سال که از جیب ۸۰ میلیون ایرانی برای ۱۰ میلیون مصرف کننده دخانیات هزینه می شود. آمار وزارت بهداشت حکایت از دود شدن سالانه ۵۰ میلیارد نخ سیگار در کشور دارد که با حسابی سرانگشتی و احتساب هر نخ سیگار ۲۰۰ تومان، میزان سرمایه ای که سالانه در کشور دود می شود به رقم ۱۰ هزار میلیارد تومان در سال می رسد. رقمی که به گفته مسئول دبیرخانه ستاد کنترل دخانیات باید دو تا سه برابر آن (معادل ۳۰ هزار میلیارد تومان) را برای درمان بیماری های ناشی از مصرف دخانیات هزینه کرد. اعداد و ارقامی نجومی که فارغ از مشکلات و بیماری های جسمی، روحی و اجتماعی مصرف دخانیات برای افراد، هر شنونده ای را به فکر فرو می برد.

■ سن مصرف دخانیات در کشور به ۱۳ سال رسیده است

قانون گذار فروش محصولات دخانی به افراد کمتر از ۱۷ سال را ممنوع کرده است و بر اساس قانون هر گونه فروش محصولات دخانی از سیگار گرفته تا قلیان به این گروه سنی ممنوع است. با این حال آمار پنج سال گذشته وزارت بهداشت که هنوز به روز رسانی نشده است حکایت از استعمال دخانیات توسط ۳ درصد از افراد کمتر از ۱۵ سال جامعه دارد. یعنی ۵ درصد از پسران کمتر از ۱۵ سال و یک درصد از دختران کمتر از ۱۵ سال مصرف کننده دخانیات هستند و این را در بررسی های میدانی هم می توان مشاهده کرد.

■ مشتری سیگار نخی بیشتر جوان ها و نوجوان ها هستند

کافی است سری به باجه های مطبوعاتی و سوپر مارکت های سطح شهر بزنی تا با جامعه هدف وارد کنندگان و تولید کنندگان سیگار آشنا شوی. صادق در یکی از خیابان های مرکزی تهران باجه مطبوعاتی دارد و بیشتر از این که روزنامه و مجله بفروشد سیگار می فروشد. او می گوید: بیشترین سود ما از فروش نخی سیگار است و اگر بخواهند جلوی این کار را بگیرند دکه داری دیگر مقرون به صرفه نیست. از سن و سال مشتری ها که می پرسم می گوید: مشتری سیگار نخی بیشتر جوان ها و نوجوان ها هستند و اغلب هم گذری از ما سیگار می خرند. به خصوص بچه های دبیرستانی که هر بار چند نخ سیگار می خرند و با هم مصرف می کنند. صادق می گوید: در چند سال اخیر تعداد دخترهای سیگاری هم زیاد شده است.

■ سالانه ۱۰ هزار میلیارد تومان توسط افراد سیگاری دود می شود

مهندس ولی زاده، رئیس دبیرخانه ستاد کنترل دخانیات درباره جامعه مصرف کننده سیگار در کشور می گوید: براساس آمار ۱۴ درصد از ایرانی ها مصرف کننده دخانیات هستند که از این تعداد ۱۲ درصدشان سیگار مصرف می کنند. از این تعداد ۱۰/۵ درصدشان مصرف روزانه سیگار دارند و به طور میانگین ۱۳ نخ سیگار در روز مصرف می کنند. وی البته اشاره ای هم به آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت می کند و می گوید: بر اساس آمار وزارت بهداشت مصرف سیگار در کشور سالانه ۵۰ میلیارد نخ است اما برخی آمار غیر رسمی از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت حکایت از مصرف سالانه ۶۵ میلیارد نخ سیگار در سال دارد. حال اگر میزان مصرف را همان ۵۰ میلیارد نخ در نظر بگیریم سالانه ۱۰ هزار میلیارد تومان در کشور توسط افراد سیگاری دود می شود که این خود یک درصد از تولید ناخالص ملی را شامل می شود. مصرف دخانیات علاوه بر پولی که برای مصرف آن پرداخت می شود و هزینه های درمان، پیامدها و بار هزینه ای دیگری هم برای کشور به همراه دارد. آن گونه که دکتر غلامرضا حیدری رئیس مرکز تحقیقات پیشگیری و کنترل دخانیات می گوید: اگر هزینه های درمان، غیبت از کار، دارو، آزمایشگاه و مرگ زود رس را نیز در نظر بگیریم، مصرف دخانیات روزانه حدود ۱۲۰ میلیارد تومان هزینه بر اقتصاد کشور تحمیل می کند که تمام این هزینه ها از جیب ۸۵ درصد افراد غیر سیگاری جامعه تامین می شود. این در حالی است که در بسیاری از کشورهای مترقی افراد سیگاری باید حق بیمه ای بیشتر از افراد غیر سیگاری پرداخت کنند.

■ مصرف قلیان در حال همه گیری است!

رئیس مرکز تحقیقات پیشگیری و کنترل دخانیات مشکل اصلی امروز جامعه را مصرف قلیان و نبود قبح مصرف در خانواده ها می داند و می گوید: متاسفانه آماری از مصرف قلیان در جامعه وجود ندارد و از آن جا که مصرف این ماده دخانی ممکن است به صورت روزانه و تفریحی صورت گیرد اطلاعات دقیقی از آسیب های ناشی از آن وجود ندارد. اما آمار تقریبی حکایت از این دارد که ۲۰ تا ۲۵ درصد ایرانیان تجربه مصرف قلیان را دارند و مصرف قلیان مانند سیگار قبیح نبوده و حتی فرزندان در حضور خانواده هایشان اقدام به استعمال آن می کنند.

این در حالی است که به واسطه حجم زیاد دود قلیان، استعمال آن به مراتب از سیگار خطرناک تر است و بیماری های شدیدتری را برای بدن به همراه دارد. دکتر حیدری در توضیح این موضوع هم می گوید: بارها در رسانه درباره خطرات قلیان صحبت شده است اما افراد باید بدانند که با هر پک سیگار ۳۰ سی سی دود وارد ریه ها می شود اما با هر پک به قلیان چیزی در حدود ۴۰۰ سی سی دود به ریه ها وارد می شود. نکته دیگر تعداد پک هاست. هر نخ سیگار با ۱۲ پک به اتمام می رسد اما در هر بار مصرف قلیان فرد ده برابر بیشتر پک می زند و همین موضوع باعث می شود یک بار مصرف قلیان معادل مصرف ۱۰۰ نخ سیگار به بدن آسیب برساند. به گزارش مهر، دکتر خسرو صادق نیت رئیس مرکز کار و سلامت محیط کار وزارت بهداشت از روبه رشد بودن مصرف قلیان در خانواده ها و دختران خبر می دهد و می گوید: بررسی ها نشان می دهد که روند مصرف سیگار در کشور رو به افزایش نیست و در بعضی سال ها کاهش نیز یافته است، اما در مقابل آن چیزی که نگران کننده است، مصرف قلیان در بین نوجوانان و به خصوص دختران است.

وی اشاره ای هم به مطالعه آمار سال های ۸۲ و ۸۶ درباره مصرف قلیان در کشور می کند و می گوید: نتایج مطالعات نشان می دهد که مصرف قلیان در بین افراد ۱۳ تا ۱۵ سال رشد ۲ برابری داشته و این رشد در بین دختران ۲/۵ برابر بوده است. متاسفانه همراه با رشد مصرف قلیان، استفاده از قلیان خانوادگی شده است. یعنی، پدر و مادر به راحتی در کنار فرزندان قلیان مصرف می کنند. در حالی که درباره سیگار، چنین شرایطی حاکم نیست.

وی همچنین به خطرات «دود سوم» قلیان در اماکن عمومی اشاره می کند و می گوید: دود این قبیل مواد دخانی به راحتی از طریق پوست جذب می شود و احتمال شیوع مصرف سیگار بالا می رود.

یعنی کودکانی که در اماکن عمومی دست شان آلوده به دود مواد دخانی می شود، احتمال دارد در نوجوانی گرفتار مصرف سیگار و قلیان شوند.

■ دخانیات عامل اصلی ۵۲ بیماری است

۵۲ بیماری و ۲۴ نوع سرطان تنها بخشی از آسیب هایی است که مصرف دخانیات برای جامعه به همراه دارد. آسیب هایی که افراد در معرض دود را هم تهدید می کند و به گفته دکتر محمد رضا مسجدی، مدیر کل جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات ۱۰ درصد از افرادی که خود مصرف کننده نیستند اما در معرض دود قرار دارند نیز به این بیماری ها مبتلا می شوند. به گفته دکتر حیدری نیز ۷۵ درصد از بیماری های قلبی ارتباط مستقیم با مصرف دخانیات دارند.

■ قانون هست ولی اجرا نمی شود

مدیر کل جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات اجرا نشدن قوانین موجود را مشکل اصلی مبارزه با دخانیات در کشور می داند و می گوید: از افتخارات نظام جمهوری اسلامی ایران عضویت ایران در معاهده کنترل دخانیات در سال ۸۵ است که با تصویب مجلس شورای اسلامی صورت گرفت. با عضویت ایران در این معاهده ایران نیز مانند دیگر کشورهای عضو متعهد به اجرای مقررات بین المللی در این حوزه شد. در همین راستا یک سال بعد یعنی در سال ۸۶ مجلس قانون جامع کنترل دخانیات را تصویب کرد که در خاورمیانه و آفریقا، قانونی یکه تاز و بی نظیر است. اما متاسفانه با وجود چنین قانونی به دلیل نبود هماهنگی و نظارت اتفاق خاص و چشمگیری طی ۱۰ سال گذشته رخ نداده و سن استعمال دخانیات به ۱۳ تا ۱۵ سال رسیده است. علاوه بر این مصرف قلیان در حال سنت شکنی است و ساختار نامطلوب فرهنگی در جامعه پدید آورده است. حتی در طول ۱۰ سال گذشته نمایش دخانیات در فیلم ها و سریال ها هم افزایش یافته است که همین موضوع تاثیری نامطلوب بر جامعه می گذارد.

■ افزایش ۳ برابری نمایش مصرف دخانیات در فیلم ها

مسجدی تاکید ویژه ای بر فرهنگ سازی برای کاهش تقاضای مصرف در جامعه به ویژه در سنین کم دارد و می گوید: کار باید از آموزش و پرورش شروع شود و نهادهای فرهنگی مانند صداوسیما و تولید کنندگان فیلم ها و سریال هایی که در شبکه خانگی توزیع می شوند نیز به این موضوع اهمیت دهند. چرا که بر اساس بررسی های صورت گرفته در جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات صحنه های مصرف دخانیات در فیلم های سینمایی از ۲۰ تا ۳۰ ثانیه در هر فیلم در ۱۰ سال گذشته به ۹۰ ثانیه در هر فیلم رسیده است که این خود نشان از ضعف همکاری مسئولان فرهنگی کشور دارد. وی به عملکرد کشورهای مترقی در این حوزه نیز اشاره می کند و می گوید: در حالی که این کشورها صحنه های مصرف دخانیات در فیلم های قدیمی را سانسور می کنند در کشور ما استعمال دخانیات توسط هنرپیشه های نقش اول ۱۰ برابر نسبت به گذشته رشد داشته است.

■ عزمی برای جلوگیری از عرضه محصولات دخانی نیست

این مقام مسئول از اهمیت ندادن برخی مسئولان به ستاد کشوری کنترل دخانیات نیز گلایه دارد و می گوید: با این که حدود ۱۰ سال از تشکیل این ستاد می گذرد مقام مسئول ناجا و رئیس رسانه ملی حتی یک بار هم در جلسات ستاد شرکت نکرده اند و با وجود شرکت وزیران علوم، آموزش و پرورش، بهداشت و ورزش و جوانان در این جلسات، اما برخی ناهماهنگی ها باعث شده تا کار به خوبی جلو نرود.

به عنوان مثال نیروی انتظامی عزمی برای جلوگیری از عرضه دخانیات در مراکز فاقد مجوز ندارد و وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز مجوز ساخت کارخانه های بزرگ فراوری توتون و تنباکو را صادر می کند. مسجدی تعداد واحدهای فاقد مجوز عرضه کننده قلیان در کشور را هشت هزار واحد صنفی اعلام می کند و می گوید: این واحدها اجازه فعالیت ندارند اما نبود نظارت ها راه را برایشان باز گذاشته است.

بهزاد ولی زاده رئیس دبیرخانه ستاد کنترل دخانیات نیز با تایید این مطلب می گوید: هم اکنون مهم ترین معضل ما باجه های مطبوعاتی فروشنده سیگار است که البته وزارت کشور و شهرداری ها قول همکاری داده اند و قرار بر این است که در ماه جاری ممنوعیت فروش سیگار در محل های فاقد مجوز اجرایی شود. در مجموع در بحث عرضه محصولات دخانی اعم از سیگار و قلیان، وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به تعطیلی و پلمب مراکز فروش فاقد مجوز قول همکاری داده است. البته هم اکنون زیر ساخت های لازم تا سطح عمده فروش مهیاست و تا پایان خرداد ماه خرده فروشان و مراکز فاقد مجوز ارائه دهنده قلیان نیز ساماندهی خواهند شد.

■ مخالفت وزارت صنعت، معدن و تجارت با تنوع بخشی به تصاویر روی پاکت های سیگار

مسجدی مدیر کل جمعیت مبارزه با دخانیات با اشاره به شعار امسال روز جهانی بدون دخانیات که پاکت سفید نام گذاری شده است می گوید: بر اساس قوانین بین المللی ۷۰ درصد از سطح پاکت های سیگار باید سفید باشد و توسط تصاویر هشدار دهنده و وحشتناک از عوارض سیگار پر شود. با این حال در ایران وزارت صنعت و معدن زیر بار تغییر تصاویر نرفته است و مهم ترین مخالف آن نیز مرکز نظارت بر دخانیات است که در جلسات مشترک هر بار موافقت با تغییر تصاویر را به تعویق می اندازد.

■ ۲۵ درصد از سیگار مصرفی در کشور قاچاق است

بر اساس آماری که مدیر کل جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات اعلام می کند ۲۵ درصد از سیگار مصرفی در ایران از کانال های قاچاق وارد کشور می شوند. این یعنی هر سال ۱۲۵۰ کانتینر سیگار به صورت قاچاق وارد کشور می شود.

■ دخانیات عامل اصلی ۱۲ درصد از بیماری های غیر واگیر

مسئول دبیرخانه ستاد کنترل دخانیات از تعهد ایران به سازمان ملل متحد برای کاهش سی درصدی مصرف محصولات دخانی در کشور تا سال ۱۴۰۴ خبر می دهد و این که بر همین اساس وزارت بهداشت سند ملی پیشگیری از بیماری های غیر واگیر را تدوین کرده و به تایید ۱۲ وزیر نیز رسانده است. ولی زاده با اشاره به این که اجرای این سند از سال گذشته آغاز شده است می گوید: در این برنامه دخانیات عامل اصلی ۱۲ درصد از بیماری های غیر واگیر معرفی شده است و باید با ممنوعیت های در نظر گرفته شده مصرف آن در کشور ۳۰ درصد کاهش یابد. به همین منظور موارد دی همچون اطلاع رسانی، افزایش آگاهی، ترک دخانیات، مبارزه با قاچاق و ممنوعیت تبلیغات مد نظر قرار گرفته که امیدواریم با اجرای دقیق آن به نتایج مطلوبی در این حوزه دست یابیم.

جدول

شماره ۶۵۶۴

	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱						■									■					
۲			■					■					■					■		
۳					■					■	■					■				
۴	■						■						■							■
۵				■					■			■					■			
۶		■				■				■	■				■				■	
۷				■					■			■					■			
۸	■						■						■							■
۹					■					■	■				■					
۱۰			■					■					■					■		
۱۱						■									■					

حل جدول شماره ۶۵۶۳

	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	ک	س	ا	ج	■	ر	ک	ا	ش	■	و	ی	س	و	م	■	د	ن	و	ا
۲	ا	م	ی	ل	■	ی	ا	ر	ک	■	ر	ا	د	ب	ا	■	ی	و	ا	ر
۳	ش	و	ه	■	د	و	ر	د	■	م	س	■	ر	ا	ر	چ	■	ک	م	
۴	م	■	ن	ک	■	ه	ا	د	ت	ن	ا	ک	■	ل	ا	د	م	■	س	ا
۵	ر	■	ا	ر	■	س	ا	ل	ک	■	ی	ر	م	■	ل	ا	د	ت	■	ن
۶	■	م	ل	ا	س	■	ن	ا	ر	■	■	ب	م	ب	■	ن	ر	■	ی	ن
۷	ک	■	ی	ن	ا	ک	■	ر	ا	ی	■	ر	ا	ی	ا	■	و	غ	■	م
۸	ا	ن	■	ه	و	ز	م	■	ر	ا	ی	س	■	ا	ر	ا	ی	■	ا	ا
۹	ر	ی	ج	■	ه	ل	ع	ش	■	ق	ل	■	ه	ب	ش	م	■	ک	ل	ن
۱۰	ی	م	ن	ا	■	ن	ر	ا	ر	ا	و	■	ه	و	ا	ی	■	ه	ا	ک
۱۱	ز	ا	م	ن	■	ک	ی	ر	ا	ت	■	س	و	ن	و	ر	د	■	م	ن

طراح جدول: مجید شادروح

افقی

۱- گله- روزنامه عصر مشروطه- دروغ ترکی ۲- راز- صلح- انسان- ستاره- ردیف ۳- دودمان- کاپیتان برزیل در جام جهانی ۲۰۰۲- ابزار رگ زنی- افسار ۴- باب روز- اثری از جك لندن- از گیاهان روغنی ۵- خاک صنعتی- پایتخت پرو- آفت گندم- گلی زیبا- همراه لق معنای نیمه تعطیل می دهد ۶- شهری در خراسان قدیم- ستون- از حبوبات- مکر و حیله ۷- اندوه- طالب- اسب ترکی- زبانه آتش- سست ۸- نویسنده رمان مسخ- دهر- بندری در سیستان و بلوچستان ۹- سفینه فضایی- همنشین- کمر- عوض ۱۰- جهت- اولین حرف یونانی- از ورزش های شرقی- سرور- حرف همراهی ۱۱- لقب رستم- از مراکز خرید شهرمان- رودی در استرالیا

عمودی

۱- قلاب وتور ماهیگیری- روش- پرتاب ۲- متقال- بازاری معروف ۳- زائوترسان- گوشت ترکی ۴- نیرو- دشت بی آب و علف ۵- تیشه درودگری- عزیز کرده دربار ناصرالدین شاه- هرگز عرب ۶- گدایی- آگاه ۷- جد- لوله گوارشی- نوعی حلزون ۸- ایثار ۹- سرگرد سابق- شهری روی آب ۱۰- بالاآمدن آب دریا- آخرین نازی- حرص- گشاده ۱۱- رایحه- ضمیر وزنی- تاخت- کچل ۱۲- آبگینه- احصائیه ۱۳- بلدیه ۱۴- از بت های جاهلیت- انگبین- ولی ۱۵- هاله ماه- از بیماری های پوستی ۱۶- هنوز بیگانه- درختی پر شاخ و برگ- زمینه ۱۷- خاکستری- عزت ۱۸- علامت جمع فارسی- رفوزه ۱۹- برخورد- صبور ۲۰- شخص- پیمان- لجن